

Karawanken-Bote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Bismarckring 18, Postfach 136 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr
Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 25. des laufenden Monats angenommen

Nr. 95.

Krainburg, 2. Dezember 1944.

4. Jahrgang

Tudi v novembru smo se odrezali kar najbolje

Po brezštevilnih bitkah tega meseca je ostal položaj skoraj na vseh frontah isti

Berlin, 1. decembra. Nespremenjeni položaj skoraj na vseh frontah jasno dokazuje moč nemške obrambe, kateri nasproti sovražnik v novembarski ofenzivi ni mogel dosegli velikih operativnih uspehov. Ce se preko tega ozremo na to, da so bile nemške obrambne sile na vseh žariščih bojnih dogajan, torej v brezštevilnih bitkah tega meseca, vedno v manjšini glede ljudi in orožja, moramo reči, da se je nemška obramba tudi v novembru najbolje izkazala.

Pri tem ni manjkalo kritičnih pojavov. Najbolj kritična točka celokupne zapadne fronte, namreč bojni prostor pri Aachnu, ki ga je napravil sovražnik za največje materialno bojišče v vojni zgodovini, pa je le vzdržal ta obremenitveni poskus. Pri Aachnu naj bi se bilo odločilo, ali je bila anglo-ameriška moč, ki so jo bili lahko prepeljali v Francijo, močnejša kakor pa nemška obramba na sposobnost. Do sedaj je odgovorjeno na to vprašanje v nemškem smislu. Sovražnik pa se je na tej točki ne samo iz vojaško političnih vzrokov, ampak tudi radi vojaško-gospodarskih preudarkov posebno ojačil. Ce bi mu bilo uspelo, da doseže zapadno nemško industrijsko področje, potem bi bila naša vojaško gospodarska kapaciteta daleko-sežno oslabljena. Da bi to preprečila, se je prav tako ojačila nemška obramba pri Aachnu in zato se ni mogla ogniti oslabitvi nemške obrambne sile na Jugu. V trenutku, ko moramo zbrati vse naše sile, da se zoperstavimo navalu sovražnika proti naši domovini, morajo življenjskovažni Nemčije stopiti v ospredje nasproti takim, katerih zguba bi naš sicer občutno bolela, ali ne bi imela vpliva na splošno vojskovanje.

Alzacijo in dele Lotarske je zasedel sovražnik v razmeroma slabimi silami, ker zahetva bitka pri Achni najmočnejše nemške sile. Trikrat smo skušali, da bi s sunki naprej še enkrat zaobrnili položaj v Alzaciji in na Lotarskem, vendar je sovražnik pripeljal tako močne sile, da bi bile potrebne širše operacije, s številnimi predori skozi sovražno fronto, če bi hoteli dovesti do tega, da bi se položaj trajno spremeni. Za to še ni prišel čas, ker je obnova obrambe države

baš v izvedbi in ker se za take vojaške operacije potrebne napadalne divizije trenutno rabijo za druge namene.

Kakor poroča vojno poročilo, imamo zato daleč raztegnjeni frontni lok ob gornjem Rheinu, ki poteka iz prostora južno od Straßburga do grebena Vogezov in se vrne na Rhein severno od Mülhausen. To fronto sedaj naskakuje sovražnik, toda doslej je pridobil samo malo ozemlja. Namesto Rheina, kjer je zasedel sovražnik zapadno obalo, se že udejstvuje zapadni obrambni nasip in šte-

vilni topniški bunkarji bodo imeli priložnost, da posetejo v boje daleč čez Rhein.

O bojih na Ogrskem poroča vojno poročilo o zaključenju prvega vojnega razdoblja. 61 divizij in 7 oklopnaških zborov je napadlo v novembru v namenom, da se zavzame Budimpešta. 664 oklopnjakov, nad 100 topov in številno drugo orožje je bilo uničeno ali uplenjeno in sovražni ofenzivni napori so popustili. S tem je dosežen prav lep obrambni uspeh, čeprav poročila o napredovanju boljševikov do Pečuha to v nekoliko zasezenčju.

Na celokupni vzhodni fronti je v bistvu mir, to pa verjetno le radi negotovega vremena. Kakor na Vzhodu, tako tudi na Ogrskem se mora računati z zimsko ofenzivo v trenutku, ko bo mrzlo in stalno zimsko vreme usposobilo pota za večje operacije.

Führer k obletnici ustanovitve „KdF“

Berlin, 1. decembra. Na dan obletnice, ko je bila ustanovljena NS-Gemeinschaft »Kraft durch Freude« (nacional-socialistična skupnost »Veselje krepi«) je postal Reichsorganisationsleiter dr. Robert Ley Führer slednje brzovajko:

»Moj Führer Današnja obletnica NS-Gemeinschaft »Kraft durch Freude« mi daje povod, da Vam, moj Führer javim, da milijoni nemških delavcev in delavk v oboroževanju in vojni proizvodnji z žilavo voljo in verno prizadelenosti do službe od meseca do meseca povečavajo svoje storitve. Po bombnem teroru in sovražnikovem delovanju povzročene škode izvravnajo ti hrabri ljudje vedno znova z domišljivimi improvizacijami in z nikoli utrudljivo dejavnostjo. Te edinstvene storitve doprinaša nemški delavec v svesti prave socialistične bodočnosti. Vi, moj Führer, ki mu nemški delavec verno zaupate mu za to najboljši porok.«

Führer je odgovoril Reichsorganisationsleiterju z sledečo brzovajko, ki vsebuje hkrati poslanico vsem nemškim tvornim ljudem, ki zastavljajo danes na fronti in v domovini vso svojo moč in neugnano voljo za nemško zmago. Brzovajka ima sledeče besedilo:

»O priliku zopetne obletnice ustanove NS-Gemeinschaft »Kraft durch Freude« sporočena mi izjava zvestobe nemškega delavca me navdaja z veselim zadovoljstvom. Vem, kakšne storitve so se v oborožitvi in proizvodnji pod načrtimi prilikami dovršile po hrabrem vedenju nemškega delavca in nemške delavke. Prosvetni in socialni podvig Nemčije, ki je vzbujal zavist in nevočljivost sovražnikov, je znenada prekinila vojna. Po zmagovaljem dokončanju naše usodne borbe bomo z doslednostjo dovršili socialistično izgradnjo Reicha, kajti edino temu cilju resnične socialistične bodočnosti ustrezajo boji in žrtve borbe, za katero gredo vse naši narodi. Adolf Hitler.«

Pinci nimajo ničesar več zgubiti

Stockholm, 1. decembra. O dogodkih na Finskem piše »Väster Botten Kurieren«: Na Finskem imajo občutek nesigurnosti in strahu, ki se dajo predvsem pojasniti iz tega, da je objavljanje poročil po časopisih in radiu zgubilo vsako zaupanje. Primer za to so pred vsem aretacije. Samo aretacije nekih prominentnih osebnosti so bile objavljene javnosti, medtem ko se številne aretacije iz krogov lastnih znancev ne morejo zaznati v objavah. Medtem ko je najprej krožil samo spisek s 60 imeni, je kmalu izšel drugi spisek s 300 imeni in še tretji s 900 imeni. Posebno veliko je tudi število aretacij podčastnikov in moštva armade. Aretacije so bile navadno izvršene med drugo in četrto uro zjutra. Nadalje je napisano v članku, da se finski vladni sistem polnoma boljševizira. Obup je pognal marsikateroga moža v divjino, da si tam pošče zavetja. Finški narod nima ničesar več zgu-

Ogromni učinek obstrelevanja z orožjem. V.

Mesta, kamor udari, so takšna, kakor po potresu ali ogromnem zračnem napadu

Stockholm, 1. decembra. Zaradi strogih dolob cenzure, ki veljajo danes v Angliji, sme angleško časopisje samo o priliki in določeno dobo po dotičnih dogodkih poročati o učinku, ki ga ima v Londonu obstrelevanje z orožji. Danes leži

za skoraj na okrog je bila zemlja posuta z odkruški in podrtinami. Mnogo kmetij je docela zginilo s tal in na stotine krovje je bilo ubitih. Moštva za spravljanje so vročično na delu, da bi rešili pod ruševinami pokopane.

Prostor Velikega Londona.

ta pred nami dve tak poročili iz Londona. Po teh je pred nedavnim zaleda bomba orožja »V« neko trgovino z blagom v polnem obratu. Eksplozija je povzročila tudi velika razdejanja v okolici in tudi v notranjosti mestne hiše. Stroški mrtvih in ranjenih je bilo bilo zelo veliko.

Veliko se je eksplozija zgodila v severnoangleškem kraju Barton-on-Trent, kjer je znenada zletelo v zrak skladiste. Domnevajo, da je pri tem večje število ljudi prišlo ob življeno. Očividci poročajo, da je bila sila eksplozije tako nezasiljana, da so poslojila v bližini kar zginila s površine. Podoba celotnega ozemja okrog naprav, ki so bile pogbrane v zrak, je bila tako, kakor da bi se bil tam vršil potres ali ogromen napad iz

zraka. Daleč na okrog je bila zemlja posuta z odkruški in podrtinami. Mnogo kmetij je docela zginilo s tal in na stotine krovje je bilo ubitih. Moštva za spravljanje so vročično na delu, da bi rešili pod ruševinami pokopane.

Malo mesto Barton-on-Trent, ki slovi po svojih pivovarnah, je eksplozija močno pretresla. Vrata so padla iz okvirjev in okna so bila vtisnjena, vitem ko se je majal zvonik kraja tako, da so se že bali, da se bo zrušil. Na mesto nesreče so nagloma poslali bolniške vozove in vode požarne brigade.

13 lovcev - 2974 zračnih zmag

Kaj lahko dosežejo posamezni bojevnik, ki se odločno bojuje proti nadštevilu sovražnih letalskih oddelkov, kaže zgled prvakov nemškega zračnega orožja, ki jih na vsem svetu še ni prekošil noben letalec. Tedaj je javil vodja slavnih nemških letalcev ob Ledenem morju svojo 200. zračno zmago. S tem šteje zdaj nemško zračno orožje v svojih vrstah 13 lovskih letalcev, ki so dosegli 200 do 300 sestrelrov. Nad 100 drugih nemških lovcev je izvojevalo večkrat nad 100 zračnih zmag.

Izmena nemških lovcev z več ko 200 sestrelji so sledeteča:

	zračnih zmag
1. Hauptmann Hartmann	316
2. Major Rall	273
3. Major Barkhorn	272
4. Major Neupert	258
5. Hauptmann Batz	224
6. Oberstleutnant Graf	207
7. Major Rudorfer	206
8. Leutnant Schuck	206

9. Oberleutnant Hafner 204

10. Leutnant Kittel 204

11. Major Bär 203

12. Hauptmann Weißberger 201

13. Major Ehler 200

Teh triajst uspešnih nemških lovskih letalcev je s tem uničilo vsega skupaj 2974 sovražnih letal. 37 popolnih oddelkov v sovjetskega in anglo-ameriškega zračnega orožja s stroji in posadkami vred je bilo zbrisanih samo po teh malo nemških letalcih. Ce uvajemo, da se nahajajo med temi uničenimi skoraj 3000 sovražnih letal. Mnogi štirimotorni bombariki in če prištejemo previdno samo povprečno posadko pet mož za letalo, izhaja, da je vsak izmed teh posameznih bojevnikov postal v smart all v ujetništvo več kot tisoč sovražnih vojakov. Trinajst mož samih je uničilo 15.000 sovražnih vojakov! Ali da govorimo po pojmovanju grenadričar. Malo skupina hrabrih posameznih bojevnikov je do zadnjega moža izločila deset sovražnih polkov.

Mož, ki je sam uničil dva sovražna oklopnaška zvora

PK »Oklopniaki so tuk Mož v modri obleki za training, ki se ravno zabava z metom kroglo in ki so mu namenjene te besede, pusti kroglo. V tekalcem koraku hiti do omnibusa, ki se nahaja na bojnem mestu, potegne na sebe v dveh sekundah letalsko kombinzo in že sedi dve minuti kasneje v svojem Ju 87. Hiter pogled na zemljevid, da da bi si zapomnil kraj predvoza sovražnih oklopniakov — potem skače stroy čez vzletišče. »Rudel gre na lov na oklopniake.« »Spet diši po Rudulu« pravijo ljudje na vzletišču.

2360 pilotov proti sovražniku in že vedno star, sveži letalec

Kolikokrat je Rudel rilec svojega Ju 87 spustil na sovjetske jeklene orjake, kolikim stotinam oklopniakov s svojim topom že ugasnil življenje in kljub temu — on pristopa z navdušenjem in sveto resnoso vedno snet k tej nalogi, kakor mlad letalec, ki je vzletel na prvi polet proti sovražniku in vesgori, da bi se izkazal pred sovražnikom. Kakšno občudovanja vredno veselje do službe od moža, ki kljub svojim 2360 sovražnim poletom tudi še danes ne izpusti nobenega poleta, ki že leta odklanja vsak dopust samo da je vedno zraven pri žariščih vojne na Vzhodu.

Imeti se mora neke vrste šesti čut, ako se lovi oklopniake, je enkrat izjavil Rudel. »Cuttiti se mora instinktivno, kje so oklopniaki, ako se leti čez bojišče. V možnih se mora tako rekoč zasvetiti rdeča svetilka: varnostni znak: stoj, tukaj nekaj ni v redu! Potem se šele prične iskanje oklopniakov, tipanje po vseh kotičkih, kamor so se skrili. In to ni tako enostavno, ker Sovjeti se prav dobro razumejo na to, da svoje vojne vozove prikrijejo proti letalskem vidiku in jih tako izenačijo z zemljiščem, da se le težko najde.

Sovjeti so se dobro skrili

Tudi tokrat ni lahko Rudlu, da najde sled svojih žrtev. Pokrajina zginja v sopari. Vedno spet se mora vrteč nad določenim murnavinskim četverokotnikom, da lahko razbere posameznosti iz sopare. Tu so koče, posamezna drevesa, stepno močvirje, polja, travniki, tu pa tam kup slame, ali povsod je vse videti kakor da diha največji mir. Imam enega! Rudlov letalski radiotelefonist, mladi Leutnant W. je prvi odkril sovražni oklopniak. Rudel sam, z njim sedeč hrbet ob hrbitu, ga še ne vidi. »Kje je zaključi razburjeno nazaj. Lovska mrzlica ga je zgrabil — vsa rutina in izkustvo njegovih neštehtih sovražnih poletov ga nista napravila topega proti razburjajoči dramatičnosti te minute, ko se začne smeli lov na oklopjeno divjačino.

Hipoma je stepa v ognju

Potem vidi T 34, od katerega je odpadlo listje, ki ga je zadrževalo in ki hitro stremi, proti varujoči dolinici. Vse drugo je delo sekunde. Protiletalsko topništvo sika in bije z iskrečimi se snopi granat po nemškem letalu. Stepa, prav sedaj še prazna in izumrla, je na mah ozivela. Sovjetski vojaki hite med topovi sem in tja, vrijejo nove na boje v žareče cevi. Ravnakar so bili boljševiki še, kakor da so se bili vdri v zemljo — ali pa so upali, da bodo krožecemu nemškemu letalu prikriji svoje postojanke. Sovjetski oklopniaki že davno ne vozijo več brez varstva protiletalskega topništva. Celotni oklopniaki, ki so predvili, imajo imajo večno žito tovorne avtomobile z na njih montiranimi dvocevnimi, ali še celo štiricevnimi topovi s seboj, in več kakor enkrat je Rudel zadel na oklopniake z protiletalskimi topovi — bojne vozove, ki so oprenjeni z lahkimi protiletalskimi topovi in imajo edino nalogo, svoje oklopniške skupine obvarovati pred zračnimi napadi. Nedvomno je radi tega postala naloga naših letalnih lovcev na oklopniake še težja — ali istočasno je ta odredba značilna za delovanje in uspehe nemških bojnih letalcev.

Sredi skozi divjačo vrtinec obrambe

Rdeča in rumena svetloba štiricevni topov se je razbijala med zračnimi tokovi vijaka. Instinktivno je Rudel porinil krnilo na desno in spet na levo. S privajeno rutino se je zibal skozi pod njim in nad njim udarajoče oblike detonsic, toda pri tem ni zgubil izpred oči begajočih oklopniakov, ki so vozili enkrat na levo in spet na desno. Ali rutina sama ni vse, k njej spada tudi močno srce, da se v divjačem vrtincu

Tudi tokrat se približa s svojim Ju 87 kolikor najbolj mogoče do T 34, zadrži sunčoma hitrost pri padanju, tako točno, da ima takoj oklopnik na muhi, pomeri in streja — in že po prvem strelu iz topa 3,7 cm se pojavi svetel plamen nad oklopnikom. V sledenem trenutku hitti nemško letalo skozi ognjeni steber. Nekotre zatisceta Kommodore in radiotelefonist oči. Prodrla sta. Ko se ozretata nazaj, se sproži v njihovi napetosti klic veselja.

Mojster v zaporednem odstrelu

Drugega kot kup slame prikrige oklopnikaka zadene Rudel tako, da ni več sposoben za pokret. Ko leti uro kasneje spet na lov, pride ravno prav, ko hočejo tega T 34 z drugim oklopnikom odprejeti. S po dvema streloma uniči Rudel tudi dva oklopnika. Dva Shermana uniči ogenj pri tretjem lovskem poletu tega dne. V enem dnevu je torej Rudel uničil pet sovjetskih oklopnikov. Zaporedni odstreli so njegova posebnost. Šest, sedem, ali še celo osem pa tudi deset odstrelov oklopnikov pri njem ni redkost. V bitki pri Jasiju je enkrat še celo v dvanaštih urah zlomil dvanašt oklopnikov. Ostre oči Rudela in njegova neverjetno dobra sposobnost za strel — večino oklopnikov je končal z nekaj strelami — so bili 'emelj tem uspehom.

Vsega skupaj je Rudel odstrelil 450 oklopnikov in s tem uničil število oklopnikov večje kakor dve oklopniški zborov (oklopniški zbor ima 198 oklopnikov) — enkratni uspeh, ki se z nadaljnimi uspehi Rudala izvrsto določuje — več tisoč tornih avtomobilov uničil, prav toliko zaprežnih voz, odstrelil pet letal v zračnem boju, uničil več letal na zemlji, topove za množični strel, postojanke protiletalskega topništva in vojnega topništva in protioklopniške topove in bunkarje onesposobil — neštete visoke kravne zgube, ki jih je prizadel boljševikim človeškim množicam.

Rudel je od takrat še dalje ostal pri sovražniku, letel je dan za dnevom, svojim tovarišem svetel vzor hrabrosti in predanosti — nemškemu narodu pa svetel primer bojne moči nemškega vojaka, ki se množičnemu naskoku sovražnika zoperstavlja z jekleno voljo, da brani domovino z vso uporabo svojih moči in brez ozira na samega sebe.

V Iranu je postavljen nov kabinet

Stockholm, 1. decembra. Ko se je morala iranska vlada zaradi sovjetske goni, ki jo je povzročila odklonitev koncesij za petroloj, umakniti, je zdaj po večtedenski krizi končnovljavo sestavljena nova iranska vlada. Kakor poroča teheranska radiooddaja na postaju, je Mutaza Ghuli bayat, ki mu je bila poverjena sestava nove vlade, pred nekaj dnevi predstavil šahu novi kabinet. Le z velikimi težavami je Bayatu uspelo, sestaviti listo ministrov, ker niti parlament niti javno mnenje ne marata dati Sovjetom kakšne koncesije v petrolojskem vprašanju.

Materialna strategija spodletela

Madrid, 1. decembra. »Po Anglo-Ameriških uporabljenih materialnih strategijah je spodelata ob bojem duhu in hrabrosti nemških čet«, piše vojaški sotrudnik liste »Informaciones« v komentarju k položaju na Zapadu. Po desetdnevnih ofenzivnih šestih anglo-ameriških armad je njihova pridoblitev sveta spriča visokih zgub minimalna. Med tem časom z uspehom izvedeni nemški nasproti napadi so znova dokazali, da materialna nadmočnikov ne zadostuje, ako zadene na odločnega bojnega duha nasprotnih vojakov.

Dekle s hiše na barju

Pripoved, Spisala Selma Lagerlöf

»Če boš zdaj šla z menoj, Majda, pa bo lahko še vse dobro!« Toda Majda se je še vedno razglabljajoč, ozrla na Lenko. »Morda pa ima Janez tebe rad«, je omenila. Toda zdaj je Lenko minilo potrpljenje — »Kaj pa bi imel z meno?« se je hudovala, »saj vendar veš, Majda, da nisem nič drugega kot hči revnega bajtaria, in to še niti nihujše!«

Obe mladi dekleti sta se neopazeno zmuznile iz hiše in kmalu sedele na voz. Lenka je kočila žila in ni prizanašala konju, ki je moral naglo dirjati. Obe nista govorile nobene besede. Majda je sedela tu in gledala Lenko. Podoba je bila, kakor da se ne more dovolj naučiti zaradi nje in kakor da misli bolj na njo, kot na kak drugega.

Ko sta prišle v bližino kmetije, je Lenka predala vajeti Majdi. »Zdaj se ti sama pelj!« Majda, in govoril z Janezom. Jaz bom čez nekaj časa prišla za teboj in povedala o stvari z nožem. Ampak Janezu ne smeš niti z besedo omeniti, Majda, da sem laž prišla po teboj.«

Janez je sedel v sobi na Nerlundi poleg matere Mate in govoril z njo. Oče je sedel nekoliko vstran in kadil. Videti je bilo, da je zadovoljen, rekel pa niti nobene besede. Opa zilo se je, da je bil mnenja, da se vse razvija tako, kakor je treba, in da njemu ni treba poseči vmes.

»Rad bi pač vedel, mati, kaj bi vidva po rekla k temu, če bi bila dobila Lenko za snaho«, je rekel Janez. Mati Meta je privzdignila glavo in odgovorila s trdnim glasom: »Z veseljem bi sprejela vsako snaho, samo če vsem, da te ljubi tak, kakor mora žena ljubiti svojega moža.«

Komaj so bile izrečene te besede, so že videli, da se je Majda pripeljala na dvorišče. Prišla je tako na to v hišo in bila čisto

Visoke severnoameriške izgube pri Aduhu

Lovel padači so osvojili viši naske položaje v Srednji Italiji

Oberkommando der Wehrmacht je dne 30. novembra objavilo.

Premikanja angleških skupin v prostoru pri Nimwegnu in pred našimi položaji ob Maasi na Južnem Nizozemskem so naše baterije stalno obstrelevale in ponovno razgnale. Na bojišču vzhodno od Achna nadaljujejo Američki klub visokim zgubam trdovratno s svojimi napadi. Po naših nasprotnih napadih severozahodno in zahodno od Jülich so zgubili več sto ujetnikov. Pri Hürtenu še trajajo hude krajevne in gozne bitke. Na celotnem bojišču smo z našo obrambo v obeh zadnjih dneh uničili 26 sovražnih oklopnikov. Okoli Metza se cela vrsta utrdi še vedno hrabro upira. Proti našim položajem ob lotarski meji pritiskajo 3. ameriška armada še dalje z močnimi silami. Na obeh straneh hoste pri St. Avoldu in Južno od Saaruniona so spodelili nasproti napadi. V prostoru severno od Buchsweilerje drže naši odredi svoje glavne bojišča proti pritiskajočemu sovražniku in so z nasprotnimi sunki dobili nekaj krajev nazaj. Na Alzaci bojujoče se divizije so poselile došlih poročilih predvčerjih uničili ali uplenile vsega skupaj 48 oklopnikov in 9 oklopnih izvidniških vozov. Zaradi teh zgub se je sovražnik včeraj omejil na krajevne napade. Ob gorskih pobojih zapadno od Mühlhausna se je z močnimi silami pririnil do naših položajev. Iz nekega mostišča severno od kanala Hünenberg smo nasproti napadom vrgli in je utpel visoke zgube.

Ojačano daljnostenno obstrelevanje je bilo dan in noč nad ozemljem Londona, Antverpna in Lütticha.

V Južni Italiji so naše čete očistile dve manjši sovražni vdorni mesti ob Monte Belvedere in južozahodno od Vergata in pripejale pri tem ujetnike. Zapadno od Imole so naši preskušeni lovci padači osvojili no-

ve višinske položaje. Ob francosko-italijanski meji je utpel sovražnik pri krajevnih bojih ob Mont Cenisu visoke zgube. Na Egejskem morju je posadka otoka Piscopi po kratkem trdem boju razbila nov britanski poskus izkrcanja.

Na Balkanu so naši odredi odbili pri Mostaru močnejše sovražne napade. V prostoru pri Kninu v Dinarskih Alpah je znatno popustil nasprotnik pritisk po njegovih hrdinov zgubah v zadnjih dneh.

Na Južnem Ogrskem so močne boljševiške napadalne skupine občitali pred našo obrambno fronto zapadno od Pečuhu. Na Srednjem Ogrskem je trajal odmor v boju. V prostoru pri Miškolcu je klub močni topniški pripravi spodelil ob žilavem odpornim nemškim čet ponoven prodorni poskus boljševikov. Tudi v slovaškem obmejnem ozemljju so napadajoči boljševiki občitali po majhni krajevni pridobitvi sveta.

Na ostali vzhodni fronti je potekel dan vobčne mirno. V drugi obrambni bitki na Kurandskem so izvojevali pod vrhovnim veljstvom Generalobersta Schönerja bojujoči se odredi vojske in germanih prostovoljev Waffen-SS popoln obrambni uspeh. Ob njihovi stanovitnosti se je razbil naval 70 sovjetskih strelskih divizij in številnih skupin oklopnikov. Od 19. do 25. novembra z močno uporabo topništva in bojnih letalcev proti naši fronti naskakajoči boljševiki so zgubili 150 oklopnikov ter 34 letal in imeli visoke zgube ljudi in materiala.

Pod zaščito strnjene plasti oblakov so severnoameriški in britanski zastrahovalni letalci napadli Zapadno in Severozapadno Nemčijo. Škodo so nastale zlasti v stanovanjskih četrtih mest Hannover, Hamm in Dortmund. Vznemirjevalni napadi so merili v pretekli noči proti Hannovru in južnemu ozemlju Reicha.

Vojni hujšač Cordel Hull odstopil

Eden izmed največjih sovražnikov Nemčije — Stettinius postal zunanjji minister

Stockholm, 1. decembra. Hullov odstop je potrdil krožeče govorice, da bo 73letnega severnoameriškega zunanjega ministra prav kmalu nadomestil majši mož. Ce pravijo, da je Hull iz zdravstvenih ozirov odložil svojo službo, je to v toliko točno, da leži, kakor poroča Reuterjev poseben dopisnik iz Washingtona, že pet tednov bolan za vnetiem grla v bolnici.

S Hullom zapušča severnoameriško ministarstvo za zunanje posle eden izmed najbesnejših vojnih hujšačev. Iza 1932. leta opravlja Hull Rooseveltovo poslo na zunanjopolitičnem sektorju. Hull je bil tisti, ki je vedno z vso silo podprt predsednikom v stremljenju, da pahne Zedinjene države čim najhitreje v pustolovščino vojne. Nedvoumen dokaz svoje k vojni hujšačoče zunanje politike je dal dne 19. maja 1941. l. v svojem radijskem govoru, v katerem je na najnesramnejši način podprt silam Osi »roparsko politiko in metode, ki ne tvorijo sestava gospodarskega sodelovanja, ampak gospodarskega izžemanja. Po Hullovih takratnih formulacijah je bila dolžnost Zedinjenih držav, da »ustvarijo lepši in uspešnejši svet« in vrzejo nazaj »val sile«. S temi in sličnimi ščuvajočimi govorji je Hull kot zvest pomagač Rooseveltu pripravljal v Zedinjenih državah razpoloženje za vojno.

Hull je že med prvo svetovno vojno prispadal k najostrejšim vojnim hujšačem in

nemcežercem. Četudi ne spada k židovskemu možganskemu trustu, ki svetuje Rooseveltu v vseh notranjih in zunanjopolitičnih vprašanjih, so vendar žide smatrali tudi njega za enega izmed najzvestejših prijateljev. Hull sam sicer ni žid, pač pa je očenjen z židinjo, hčerkko bankirja Isaaka Witza. Tudi vse njegovi sotrudniki so bili židi. »Treba nam je sveta, na katerem bodo židi, kakor vsako drugo pleme, imeli pravico, da živijo v miru in časti, tako je izjavil Hull nekoč leta 1942. Zagotavljal je takrat židom, da bodo Zedinjene države storile vse, da podpro židovska svetovna stremljenja.«

Hullov odhod nikakor ne pomeni, da se je spremenila ameriška zunanja politika, kajti vsa imena, ki jih navajajo kot naslednike, jamčijo za to, da ostane zunanjopolitični kurz isti, pa naj se vselijo kot gospodarski zunanjega ministarstva Stettinius, Winant, Wallace ali celo Hullov doseđani namestnik, žid Berle, pisec knjige: »Svetovni problem židovske države.«

*

Stockholm, 1. decembra. Kakor poroča Reuter iz Washingtona je Roosevelt na mestu odstopivšega zunanjega ministra Hulla postavil državnega podstajnika Stettiniusu za zunanjega ministra.

drugačna, kot sicer. Ni stopila v sobo na svoj navajeni, samozavestni način, ampak kazalo je skoraj tako, kakor da bi hotela obstati pri vratih liki uboga beračica.

Vendar je pristopila bliže in dala materi Metti in ocetu Jakobu roko. Nato se je obrnila k Janezu. »S teboj bi rada govorila nekaj besed. Janez je vstal, in nato sta obšla v izbo. On je Majdi primaknil stol, toda ona se ni usedla. Bila je vsa rdeča od zatrede in le počasi ter boječe so prišle iz njenih ust besed: »Bila sem pač — da morda je bilo pretredo, kar sem davil rekla.« — »Oh, midva sva te tako znenada napadla s tem«, je rekel Janez. Ona je še bolj zardela in še bolj jo je bilo sram. »Morala bi si to bolje preudariti. Ljubko bi — saj vendar ni —.« — »Je pač najbolje tako, kakor je, Majda. O tem nikar ne govoriti, ampak lepo je, da si prišla.«

Pokrila si je lice z rokama, zelo globoko zasopila, tako da je bilo slišati kot htenje, a se potem zopet vzrvnala. »Ne«, je rekla.

»To ne gre tako. Nočem, da bi me imel za boljšo, kakor sem. Nekdo je prisel k meni in mi povedal, da si nedolžen ter mi svetoval, naj hitim sem in vse popravim. In da naj ne pove tem, da že vem, da si nedolžen. Kajti potem ti ne bi dal veliko na to da sem prišla. Zdaj ti povem: želeta bi si da bi sama prišla na to misel. Vendar tako ni bilo. Toda hrepnela sem ves dan po tebi in želeta, da bi si midva mogla zopet biti dobra. In karkoli tudi pride, to ti hočem reči, da me veseli, da si nedolžen.«

»Kdo pa ti je svetoval tako, Majda?« Je vpravil Janez. — »Tega ne smem povedati.« — »Čudim se, da že kdo to ve. Oče je ravnokar prišel od župana. Ta je brzoval v mesto in dobil odgovor, da so praveči storilca že našli.«

Ko je Janez to rekel, je občutila Majda da so z njo šibile noči, in nato se je usredila. Postalo je le tesno pri srcu, ker je bil Janez tako miren in prilazen, in lela je doumeti, da je zgubila vso moč nad njim. »Že vidim, Janez, ti ne moreš pozabiti, kakšna sem bila danes dopoldne.« — »Pač, pač,

Majda, to ti že lahko odpustim, je rekla z istim mirnim glasom. »O tem nočeva nikoli več govoriti.«

Zadržela je, povesila oči in sedela tu, kajti da nečesa čaka. »Saj je velika sreča, Majda, je rekel in pristopil ter jo prial za roko, da je med nama vse končano. Kajti danes mi je postal jasno, da ljubim drugo. Mislim, da sem jo imel že dolgo rad, ampak vemo to šele od danes.« — »Kdo je ta, ki jo imam rad, Janez?« je brezгласno prislušal iz Majdinih ust. — »To je pač vseeno. Oženil se ne bom z njo nikdar, ker me nima rada. Toda s kakšno drugo se ne morem poročiti.«

Majda je dvignila glavo. Ne da se dobro povedati, kaj se je v njej godilo. Cutila pa je v tem trenutku, da ona, hči veleposestnika, z vso svojo močnostjo in vsem svojim premoženjem Janezu ni pomenila nič. In bila je ponosna ter se ni hotela posloviti od njega, ne da bi mu pokazala, da je, ne glede na vse zunanjosti, imela svojo notranjo vrednost.

»Janez, hočem, da mi poveš, če je Lenka s hiše na barju tista, ki jo imam rad.«

Janez je molčač stal tu. »Kajti, če je Lenka tista, potem vem, da te ima rada. Ona je prišla k meni in me učila, kako na storim, da si bova midva zopet dobra. Vedela je, da si nedolžen, toda ni rekla tega tebi, ampak je obvestila o tem najprej mene.« — Janez je čvrsto pogledal v oči. »In v tem najdeš ti znak njenega velike ljubezni do mene.« — »O tem si lahko prepričan. Janez. To jaz lahko potrdim. Nihče na svetu te ne more biti ljubiti kot ona.« Janez je naglo stopil po sobi. Nato je obstal pred Majdi. »Pa ti Zakari, mi ti to poveš?« — »Nočem zaostajati za Lenko glede plemenitosti.« — »Oh, Majda. Majda je rekel Janez položil roko na njeni rameni in jo stresel, da bi dal duško svoji ganjenosti. »Ne veš, ne, ti ne veš, kajko sem ti v tem trenutku naklonjen. Ne veš, kako srečnejša si me napravila...«

*

Lenka je sedela ob robu ceste in čakala. Sedela je tu, si opiral glavo z rokami in

ZRCALO ČASA

V nemški avtomobilski proizvodnji se je doseglo z znanim povečanjem koristnega prostora vozil tako veliko povečanje njih prevozne sposobnosti, da je treba sedaj za isti prevoz potnikov za 30 odst. manj vozil. To je tem bolj pomembno, ker je sedaj treba tudi mnogo manj prevozne osebja. Nasvilo tej večji storilnosti vozil se je moglo povprečno prihraniti 22 odst

Sovjetski kmet in delavec

Pod rdečim terorjem v Sovjetski zvezi

Iz predavanja našim bralcem po zadnjih člankih našega lista že znanega sovjetskega univerzitetnega profesorja Sergeja Grotova, ki ga je imel pred kratkim v Unionski dvorani v Ljubljani, in iz njegovega istočasnega članka v »Slovencu« posnamemo sledeče zanimivosti:

Profesor Grotov je izvajal med drugim, da je ruski narod v verigah. Vladajo mu Židje, ki z roko ruskih ljudi pobijajo Ruse in se cinočno smejejo, ko odvajažajo desetisoč v koncentracijski taborišči, kjer mnogi od latote in naporov v kratkom času poginejo. Pri vsem tem pa se nihče ne upa črniti besedice in mnogi celo ploskajo ob umorih, najboljših Rusov, tako velik je strah, da ne bi nje same doletala ista usoda. Na čelu vseh taborišč sta v času, ko je bil predavatelj tam zaprt, stala Žida Rapoport in Frenkel, ki sta sedaj na čelu vojne industrije, kjer tisoči interniranec gradijo boljševiške tanki in aeroplane.

Boljševiška stranka je obljubila sovjetskemu kmetu, da mu bo izročila vso zemljo prejšnjih veleposestnikov. V resnici je bilo to samo židovsko sleplo. Na najboljših veleposestvih so organizirali tako zvane sovhoze, to se pravi državna zemljišča. Na čelu ljudskega komisariata za delitev državnih zemljišč je že več let Žid Kalmanovič. Na čelu vsakega državnega posestva je židovski ravnatelj, ki včasih mnogo bolje živi kakor pa je živel prejšnji zaseben lastnik posestva. Skupno z njim je kar cela črda ljudovsko-boljševiških sotrudnikov, in ubogi kmet se ubija kot dñinar in ga mnogo boš izjemajo, kot ga je prejšnji veleposestnik. V drugih primerih niso dali zemlje kmetom, ampak so jo prepustili kolhozom, to se pravi kolektivnim gospodarstvom. Tako je prišel kmet tudi ob svojo lastno zemljo. Ta zemlja pripada zdaj kolektivnemu gospodarstvu. Kmetje delajo vsi skupaj, največji del žita odvzamejo kmetu in spomladi je napol sestradan in si mora v mestu kupiti kruha.

Vse bogate kmete so odpolali v Sibiriju ali na severni Ural, kakor tudi njihove družine. Tam so postali prisilni delavci. Ko sem bil leta 1935. v Zahodni Sibiriji v pregnanstvu, sem delal skupno s temi pregnanimi kmeti. V tem majhnem okrožju, kjer sem bil v dobi svojega pregnanstva, je v enem letu pomrl 8000 kmetov od 24.000, med njimi največ žensk in otrok. Čez leto nato je prišel tjačaj na nekem inspekcijskem potovanju Žid Rapoport kot vodja oddelka GPU. Dejal je pozneje v svojem predavanju: »Razposlali smo mnogo tisoč kmetov v Sibiriju. Ondi gradijo naše kovinske obrate. Obiskal sem te naselbine in sem videl ondih mnogo nosečih žena. Druge delavke imajo dojenčke. Tu kmet ni tako slabo, čeprav se razmnožuje v svojem pregnanstvu.« Tako se žid izraža o nesrečnem ruskem kmetu. Svetoval bi mu, naj bi preštrel ženske in otroke, ki so pomrli beda. Pred kratkim sembral neki sovjetski list, kjer je zapisano, da je postal ta ostudni rabelj načelnik sovjetske oboroževalne industrije v Sibiriji, in da je bil imenovan za generalnega poročnika vojaško-inženirske stroke.

Položaj delavca v Sovjetski uniji je klub vsem obljubam slabši kakor pred svetovno vojno. Teda je ruski delavec s svojim delom lahko preživil pet ali šest otrok. Sedaj pa ne more niti dveh, čeprav delata oba z ženo. Tudi v mirni dobi je maslo lukus, meso je na mizli le ob nedeljah, oblike je nad vse pomanjkljiva in stanovanjske prilike so silno težke. Vsaka družina ima zase le eno sobo, mnogokrat pa se morata v isti sobi stisniti po dve družini. Razumljivi so

neprestani prepiri med posameznimi družinami, ki so tako nendaravno stisnjene druga k drugi.

Boljševiška stranka je obljubila sovjetskemu delavcu, da mu bo prepustila vso zasebno lastnino. V resnici pa pripadajo zdaj vsi obrati sovjetski državi, in namesto prejšnjega zasebnega lastnika je zdaj židovski ravnatelj za uradnika stranke. Sovjetski oboroževalni industriji predseduje zdaj Žid Menzel Kaganovič, najstarejši stric Stalinove žene Roze Kaganovičeve. Ravnatelj vseh želenj je Stalinov tist Kaganovič, in na čelu lahkotne industrije je neki drugi mlajši stric Stalinove žene. Tako vodijo ti trije bratje vso sovjetsko industrijo in ves promet, delavec pa je zdaj popoln suženj. Ce delavec dela dobro, ne sme menjati svojega mesta, ker pač dobro dela in ga zato v tovarni rabijo. Ce pa dela slabo, je v nevarnosti, da ga obtožijo sabotaže in ga zavoljo tega zapri.

Stanovanjska stiska delavcev je strahotna. Po velikih mestih so stlačeni v prejšnjih zasebnih stanovanjih, a pri gradnji novih obratov stanujejo večidel v šotorih in po jamah. Sovjetskega delavca venomer nadzira in vohuni okrog njega, tako da nima prilike, da bi mogel pokazati svoje nezadovoljstvo. Na tisoče hrabrih delavcev je že dolgo v koncentracijskih taboriščih, drugi pa so postali poslušni sužnji.

Kako velik je stalni strah pred GPU, sovjetsko politično policijo, kaže značilna zgodbica. Neki inženir je imel izredno srečo, da je imel s svojo družino dve mali sobi v Moskvi, kjer je stanoval z ženo, dvema silovoma in snaho. Neke noči je nenadoma potkalno na vrata. Vsi so se prestrašili, menec, da je prišla policija. Končno je oče trepetajoč šel odpret. Kmalu se je vrnil in dejal z veselim glasom: »Pomirite se, hvala Božu ni nič hudega. Prišli so samo povedati, da naša hiša gori...«

Zaradi izredno velikih izgub, ki jih je imela sovjetska vojska, so morali v aprilu 1942.

Beg pred zatilčnim strehom

Likvidacija malih držav - Demonstracije na Zapadu, zatiranje na Vzhodu

Berlin, 1. decembra. Demonstracije v Londonu, demonstracije v Eindhovnu, obhodi v Bruslju, v Toulouse, v Neaplju, manifestacije v Belgradu, v Bukarešti. Krog in krog Nemčije gori svet v državah, ki so jih zasedli Anglo-Amerikanici ali Sovjeti.

Politična načela, ki so bila veljala pred 1939. letom, so že davno dogospodarila; potem se je uveljavil nemški duh reda; zdaj se pa bojujejo v Zapadni in Južni ter Jugovzhodni Evropi stranke, odporne skupine, komunisti, emigranti, in partizani. Nastal je pekleni direndaj, v katerem se čutijo bridko razočarane narodi, ki so prisluškivali britanskemu vabiljenju. Anglia je bila obljubila, da bo prinesla blagostanje, mir, nasičnost državljanov, skratka vse stare udobnosti civilnega življenja — namesto tega načela.

V nizozemskem Eindhovnu je prebivalstvo pripredilo gladovni obhod, ker UNRRA ni izpolnila niti ene obljube in ker morajo žene in otroci prosačati pri zavezeniških detah za košček kruha. Zdaj se izpolnjuje v tem pasu nizozemskega ozemlja, komaj, da so ga zasedli Anglo-Amerikanici, ista beda, kakršna je v Bononijski Italiji na dnevnem redu. Angleži in Amerikanici ne morejo odpraviti sti-

prtegniti v vojsko tudi ženske od 18. do 25. leta, ki deloma opravljajo vojaško službo, deloma pa služijo na fronti kot telefonske, kuharice in pisarniške moči. Ker so pobrali tudi mnogo konj po kmetijah in za traktorje ter ni nafta na razpolago, se na kolhozih po pet do šest žena vpreže v plug in takoj ore polje.

Zdaj v vojni so vso množico vpoklicali v armado. V industriji so zaposlene večinoma ženske. Se v mirnih časih je sovjetski delavec premalo zaslužil, da bi mogel preživljivati svojo družino. Zatorej je njegova žena zmeraj kje drugje zaposlena. Sovjetske ženske delajo skupaj z moškimi v vseh nevarnih in škodljivih obratih, in tem pravijo boljševiki — enakopravnost ženske. V dobi vojne delajo sovjetske ženske v tropični vročini pri plavilih ali v globokih rovih v Uralu in v Sibiriji. Na tisoče drugih žensk je dandanes zaposlenih v različnih oboroževalnih obratih. Delajo na dan po širinast ur, in le če opravijo svoje delo dobro, prejmejo včer s svoje dnevne obroke kruha in kaše. Sovjetski listi poročajo, da so zdaj sovjetski dečki od 11 do 14 let zaposleni pri najnevarnejših obratih in najtežjih delih. Zaradi velikanskih izgub sovjetske armade so boljševiki lani poslali pod puško vse moške pa tudi vse deklete in vse žene. Zdaj naj bi še druga sovjetske družine še v vojni kot poslednja rezerva. Namesto teh ljudi uporabljajo v rudnikih pri najhujših delih na stisoči Fincev, Romunov in Bolgarov. Prepričan sem, da bosta kmalu dve tretjini teh mladih Romunov in Bolgarov uničeni od latote in bede v sibirskem podnebju, kakor se je zgodilo v letih 1940-41 na tisoče Letonov in Estonov, ki so jih bili po sovjetski zasedbi pregnali v Sibirijo.

Pri teh razmerah se zdaj nerazumljivo, kako da se sovjetski vojak vendarle tako bori. Vedeti moramo — je dejal g. predavatelj — da že od prvega dne vceplja vojakom strah pred ujetništvom. Lažejo jim, da Nemci ujetnike kratko malo pobijijo. Obenem pa jim tudi groze, da bodo izvajali represalije nad družinami posameznih vojakov, če bi prišli v vojno ujetništvo. Tako je razumljivo, da se vsak silno boji ujetništva in se predale teda, če je položaj tako obopen, da ni drugega izhoda.

Zaradi izredno velikih izgub, ki jih je imela sovjetska vojska, so morali v aprilu 1942.

ske, ki je nastopila kot posledica njihovih invazijs. Kakor običajno, posveti kak parlamentarci v angleški Spodnji zbornici glađujočim demonstrantom nekaj blagohotnih besed, in s tem se čuti Churchillova vlada razbremjenjeno.

Anglia niti ne lajša stiske v teh državah,

ki jim je obljubila primesti varnost in blagostanje, niti resno ne brani političnih načel, za katere se baje bojuje. Pobito ali ravno

društevno gleda na tendence boljševizacije. Ce

jo nek britanski časopis — seveda vnanji — kakov »Catholic Times« — je začel dvomiti,

če Anglia sploh še zastopa načela, zaradi

katerih je napovedala vojno. Angleški list

si daje sam tale odgovor: Anglia ni več bra

niteljica toliko poveličevane svobode, ona

prepušča evropske narode — nota bene:

prez izjeme — Sovjetski zvezzi. Pod prete

zo, da jih bo rešila Nemčev, pa nasprotno

Moskva urešnjuje svoje načrte podajmija

na. Sovjetska armada prinaša zasluženje

in smrt.

Ne mislite, da v Londonu poslušajo takega klicarja v puščavi. Pogodbene veze Velike Britanije s Sovjetsko unijo so tako trdne,

da nobeno svarilo ne more več zadržati uso

de. Nemčija in boja volne sile Evrope two

rijo edino obrambno pozicijo. Brez samopomoči so narodi naše celine zgubljeni. Pretakno začeti, počasi naraščajoči procesi iztrebljenja na Finsku, Romunskem in Bolgarskem, ne dopuščajo nobenega dvoma. Vsak dan prinaša nove dokaze. Zgolj tempo boljševizacije se spreminja. Zdaj je na vrsti Romunija, kjer pospešujejo dela pospravljanja, dokler je Višinski v državi. Vlad v Bukaresti so znova dokazali, da je prelomila pogodbo o premirju. Odpustili so vse pokrajinske načelnike, sploh dobi vsak, ki postaja neprilčen, vzdevek fašist, in to pomeni toliko ko smrtno obsodo.

Poljska, v kolikor so jo zasedli Sovjeti, ima že vse te stadije za seboj; postala je boljševiška in nema. Poljaki v pregnanstvu začnejo uvidevati brezplodnost svojega početja. Anglia jih je zapustila. Soskovski je že izvajal zadnje posledice, pobjegnil je v Kanado. Njegovega političnega udejstvovanja je konec. Nima nobenega upanja več. S tem, da je odšel z odras, si je prihranil zatilčni strel.

Do svetu

Leta 1939. je umrl v Yorkshire na Angleškem neki Thomas Wedders, ki se je daj za časa življenja občudovati za denar kot slediljevno nosno čudo vseh časov. Duhalni organ tega kralja dolgoroscev je meril 19 centimetrov.

Kakor javlja ameriška poročevalska agencija »United Press«, je bilo v Bombaju objavljeno, da je zahtevala epidemija kolera v zadnjih treh mesecih v štirih okrožjih indijske province Behar 34.808 žrtev. Vesta da spoznati, da niso britanske oblasti nicesar ukrenile, da bi ustvarile prebivalstvu za življenje potrebne pogoje.

Leta 1770. je obljavil frankfurtski senat sleden odlok: »Ce kdo moškega podložnika našega mesta zvabi z lažnimi sredstvi, kakor so rdeče ali belo lepotičenje, različne esence, umetni zobovi, ponarejeni lasje, vložki iz španskega ali francoskega bomboža in svile, železni stezniki, ponarejeni kolki in slično, v zakon, se bo zasledoval radi čarovnije, in španjeli, za katere seveda potem ni treba plačati davka.

Po vesti »Daily Expressa« znova ni mogoče zatajiti vidnega padca števila porok in rojstev, ki je pred nekaj mesecih doseglo v Angliji najvišje stanje od leta 1931. dalje. To povisjanje je bilo posledica vladne obljube, da bodo poročen možje in zlasti še rodinski očetje osvojili vojaške službe, obljube, ki ni bila izpolnjena.

V Dürre pri Dortmundu se je odigral teden na cesti skoraj neverjeten prizor. Na triciklu je peljal neki moški pokrito krsto, na kateri se je nenadoma premaknil pokrov. Izpod njega pa se je zaslišal človeški glas: »Ali še dežuje?« Takoj po teh besedah se je pokrov dvignil, iz krste je vstal oblečen moški, skočil z voza v obcestni jarek in z roko veselo pomahal vozaču tricikla, ki se mu je s tem zahvalil za njegovo prevozniško uslužbo.

Vodstvo argentinskih državnih železnic je sporočilo, da bo železniška proga, ki vodi iz Mendoze čez Ande v Punta Vacas, na kateri je bil promet že več let zaradi vodnih razdejanj ustavljen, konec februarja prihodnjega leta spet popravljena. Že v začetku decembra bo promet obnovljen na delu proge od Mendoze do Uspallate. Argentinska vlada je kupila transandsko železnicu leta 1937, od neke angleške družbe.

Ali že veste...

... da je kvotidianska mrzlica neka določena vrsta malarije?

... da se že šele proti koncu 19. stoletja v Franciji začela razvijati prava umetnost plakatiranja?

... da se »oliva« ne imenuje samo sad oljkinega drevesa, ampak tudi podolgovato-kratko jantarjev biser?

Naš knjižni kotiček

Hermine Majerheuser: Tauchfahrt ins Unendliche (Podvodna vožnja v neskončnost). Roman. Karl H. Bischoff Verlag Wien, 360 strani. Vez. RM 5.80.

»Vsak dan recite mladim fantom: Razpnite jadra, razobesite zastave na nemških ladjhah!« je napisano na koncu te knjige, romana o podmornici, ki se resnično dogaja v našem času in med našimi ljudmi.

Mladi mornar Kneeten se udeleži po izbruhu prve svetovne vojne načrtevajoči vojne proti Angliji. Neizmerno brido občuti zlom Nemčije leta 1918. Dobri službo kot prvi krmnik pri trgovski mornarici in potuje po morjih vseh narodov. Z njim doživimo čas inflacije in njenih nevarnih hib, vidimo pa tudi, kako Kneeten zastavi vso svojo osebnost in vse svoje po varuhu obvarovano mu in pravočasno nakazano mu premoženje za to, da se zavzame za mladi nacionalistični pokret. Ko izbruhne sedanja vojna proti Angliji, je Kneeten eden izmed prvih, ki je vodilno udeležil pri podmorniški vojni. Z neke vožnje proti sovražniku, se ne vrne več.

V ta roman pa je vpletena tudi nežna ljubezenska zgodba med Kneetenom, njegovo sestro reječko Gundule Burgstetter in njegovim tovarjem Albertom Menetonom. Gundula se omoli z Albertom Menetonom, čeprav njena resnična ljubezen pripada Hermannu Kneetenom. On spozna prepozno silo obč

Misli o Vlasovi akciji

Padec Stalinovega trinoščva

Odločili so se za ta boj, da rešijo narode Rusije boljševizma

NSK. Odkar je bil odgovadan Bismarckov pozavarovalni dogovor z Rusijo, se je pri nemškem narodu stalno menjala slika pojavov na Vzhodu. Premikanja sil v največji izmeri niso dopustila, da bi se razmere ustavile do sovjetske revolucije. Po letu 1917. je postala slika Vzhoda spet bolj enotna, ali tem bolj grozna; ker za kitajskim zdrom je doraščal novi činitelj moči, česar politična ideologija in vojaška priprava je morale popolnoma sama od sebe dovesti do revolucionarnega spora z ostalo Evropo.

Na tem ozadju je bil 22. junij 1941. l. klub predhodnim navideznim popuščanjem v kratki medigradi po 23. avgustu 1939. l. torej le nujna posledica. Takrat so nemške armade razbile zapahne v Sovjetsko Rusijo, so naše jurišne divizije pregazile napoklicene, v napadnih armadah zbrane sile vojskujoče, ga se boljševizma in so lahko čisto zunanje prisile v stike s konkretnimi političnimi predstavami, ki jih je Kremelj v 23 usodnih letih zavestno dal pretragti.

Stvari in pojavi iz vzhodnega sveta, ki so že davno bile zginali kot brezpredmetna snov razgovorov, so se spet pojavili v žarki luči zapadnega zanimanja. V podobi tisočev vojnih ujetnikov, delavoljnih, beguncev in zaostalih civilistov se je pokazal ruski človek nemškim vojakom in se je razvil — kolikor dolje je trajalo, toliko bolj — v soudeležniku političnih stremljen. V kontaktne boljševiške poskusu in tradicionalnem evropštvo pa se se izobilovali kar sami od sebe prvi nastavki sprva nezaupljivega razumevanja, ki pa je potem bolj in bolj postal temelj naprednemu politične dispozicije.

Kot odločilen pojav se je pokazalo, da množica zatiranih narodov v Sovjetski zvezzi v svoji notranosti nikakor ni postala boljševiška. Klub poklanemu razumništvu, klub deportiranim kulakom, klub trinajstim milijonom od lakote umrlih Ukrajincev, klub s hudim pritiskom spremiljani enakomerni navajenosti, so prav hitro v mnogih sovjetskih državljanjih znova oživeli starci spomini, ki so se prav kmalu razvijali v bojne reakcije proti boljševiškemu prisilnemu gospodstvu.

Prve skupine prostovoljev proti boljševiku so bile sestavljene pod nemškim vodstvom in so se skazale v boju s tolpami in v fronti. Množice dobrovoljnih delavnih moči iz Vzhoda so ojačale nemški oboroževalni potencial v jasnom preprincanju, da je pomoč Nemčiji obenem boj za lastne zahteve. Brez obzira na narodnost, iz vseh področij ruskega, ukrajinskega, kavkaškega in turkestanskega življa, so bile sestavljene sile za obrambo in se je vidno večajo število nezdovoljnežev, to se pravi nasprotnikov in sovjakinov Stalinove nasilne države, ki jim je

25 let kratal vse to, kar se jim je, odkar so prišli spet v stike z evropskim življenjem zdele vredno življenja.

S politično-ideološkimi silami so se izkristalizirala neka nova nacionalna stremljenja, ki so dala novemu protiboljševiškiemu gibanju federativno naličje.

Ob času zoritev teh zbirajočih se tendenc se je pričela Vlasova akcija kot neke vrste magnetično polje, na katerem naj se posamezne struje in gibanja urede ali naj dobe tako smer, ki pri močni uporabi lahko dovede do najboljših uspehov. Dne 14. novembra 1944. l. teden dni po obletniči boljševiške revolucije, se je konstituirala na Hradčanah v Pragi komite za osvobodenje narodov Rusije. Kakor početni strel so objavili razporedne točke manifesta vsem tistim, ki so čakali s puško ob nogi na uro aktivnega boja proti boljševizmu. Vojaški odredi bodo stopili v doglednem času zraven bataljonov prebujenih vzhodnih delavcev pod lastnim vodstvom ramo ob rami z nemškimi divizijami nasproti boljševiški zavojevalni armadi.

Gotovost aktívne politične volje vseh vzhodnih narodnosti sil v protiboljševi-

škem taboru se bo podzidala z odločajočo jasnostjo v določitvi namenov in poenotenjem bojnega nastavka. Spoznanje dajše ga pripravnega časa in vretja bodo že v načrt neutralizirala tiste težkoče, ki jih je nasprotniška agitacija vrgla nasproti veliko poteznemu poskušku.

Kot priznani zavezniki z enakimi pravicami bodo odslej naprej protiboljševiške sile iz narodnostnega območja Sovjetske zvezde stopile v po Nemčiji vodenem protiboljševiško fronto. Močna politična osebnost generala Vlasova, enega izmed najspretnejših generalov sovjetske armade, kmečkega sina iz okolice Nižjega Novgoroda, nam daje jamstvo za pravilen in uspešen razvoj skupnega boja.

Kar bo prinesla Vlasovova akcija v posameznem, to je prepuščeno času in ne spada v novinarski poskus političnega tolmačenja. Mi, naši vzhodnonarodni sobojevniki in ne navsezadnje sovražnik so lahko prepričani, da bo protiboljševiško gibanje v okviru novo ustanovljenega komiteja zelo občutena koncentracija moči. Pred očmi sveta demonstrirajo milijoni bivših državljanov, svoj gnuš proti Stalinovemu hlapčevanju in da žrtvujejo svoje življenje za to, kar naj postane enkrat, ko se izzari v talini ponvici, nova Evropa. Iz zavezništva v vojni bo potem v miru sam po sebi nastal temelj novega reda, ki bo ustrezal željam in upom vseh udeležencev prav tako kakor potrebam evropskega življenja.

Meso oziroma mesni izdelki se morajo nabaviti v času od 11. do 24. decembra, želi se, da se meso čim preje nabavi.

Radi razbremenitve veleskični sladkorja so dolžni potrošniki, da si v 70. dodelitveni periodi naprej nabavijo sladkor za 71. in 72. dodelitveni period. Zato imajo temeljne karte odrezke za sladkor celokupno za 1750 g sladkorja, veljavni pa so samo med 70. dodelitveno periodo. Jajca in meso se bodo izdala na vse tu in inozemske potrošnike kakor tudi na oskrbovalne skupnosti — z izjemo oborožene sile itd. z njihovo posebno ureditvijo. Popolni samoskrbovanci ne dobre nobene posebne dodelitve meso in tisti, ki se sami oskrbujejo z jajci, ne bodo dobili jajc.

Trgovine na drobno morajo imeti pripravljeno orodje za zračno zaščito

Reichsluftfahrtminister (državni minister za letalstvo) je odločil, da morajo imeti trgovski obrati pripravljeno potrebno osebno in orodno opremo, ki je po vrsti zračnovarnostnih razmer pri njihovih obratih potrebna. Policijske oblasti lahko določijo vrsto in število stvari in odredijo njih nabavo. Ta predpis ne velja samo za veleobrate, ki spadajo v krog razširjene samoobrambe, ampak tudi za manjše obrate, ki spadajo pod zračno zaščito prebivalstva.

Podaljšanje oddajnega roka za božične pošiljke po vojni pošti

Z zelenimi dopustitvenimi znakami opremljene božične pošiljke vojne pošte se lahko oddajo do 10. decembra 1944. leta pri nemški državni pošti radi odpreme. Priporoča se pa, da se pošiljke oddajo pred tem rokom.

Gorenjska zatemnjuje v času od 10. do 10. decembra od 16. do 7.30 ure. Če zadoni akustični signal »Javno protiletalsko svarilo« ali »Letalski alarm«, ob času, ko se zmrzci, se mora tudi izven odrejene časa zatemnjevanja takoj zatemniti odnosno se mora odklopiti razsvetljiva.

Kellermannchen Rat:

Lagert mich
— was kann's schon kosten
in Kisten
und auf Lattenrost!

Kartoffeln

höchstens 60 cm hoch
und niemals auf den bloßen Boden schütten.

Diplom. Optiker C. KRONFUSS
Klagenfurt, Bahnhofstraße 15
Bis auf weiteres jeden Vorhang geschlossen.

Gesünder leben. Das ist nicht nur klug, sondern auch Voraussetzung für jede Steigerung der Leistung. Deshalb ist es wichtig, auf alles zu achten, was gesünderes Leben fördert. - Darmol-Werk Dr. A. & L. Schmidgall, Wien. 7119

Die Arbeitskraft der Heimat ist kostbares Gut, das wir unbedingt erhalten müssen. Allerdings dürfen wir kleiner Unpäßlichkeit wegen keine Arzneien vergeben. Diese sind heute für ernste Fälle und vor allem für unsere Soldaten bestimmt. Auch CHINOSOL kann deshalb nur sparsam abgegeben werden. 7108

Ungewohntes wird leicht, wenn man es gern tut und zu seiner eigenen Sache macht. So gewinnt man auch Arbeitsfreude, erhält sich Gesundheit und Spannkraft. - Yeate Bürger, deutsche Heilmittel aus frischen Pflanzen. Ystadfabrik Wernergerode. 7129

Nachts wacht die Wachmannschaft des Südostdeutschen Wachdienstes Klagenfurt, Feldmarschall-Conrad-Platz 2, Ruf 10-30, über Ihr Haus, Geschäft, Lager usw. und schützt Sie vor Einbruch, Feuer, Gas- und sonstigen Schäden. Also Schaden verhindern und das billige Bewachungs-Abonnement bestellen! 7137

LICHTSPIELE
Allgemeine Filmvertrieb G. m. b. H.
Zweigstelle Südost

× Für Jugendl. nicht zugelassen,
× Für Jugendliche unter 16 Jahren nicht zugelassen,

Aßling, 1.—4. XII.: »Ave Maria« ×;
5.—7. XII.: »Gold in New Frisco«;
Krainburg, 1.—4. XII.: »Die heimliche Sünderin« ×; 5.—7. XII.: »Hanns-Rheinhold-Schlüssel« ×;
Bedanndorf, 1.—8. XII.: »Rosenkranz«;
Tiger von Eichendorff, ×;
Stein, 1.—4. XII.: »Kollege kommt gleich« ×; 5.—7. XII.: »Königswalzer«.

Luak, 1.—4. XII.: »Das Bad auf dem Teppich« ×; 5.—7. XII.: »Der Stärker Ihrer Heilsteine«;
Neumarkt, 2. u. 3. XII.: »Das Bied der Nachtigall«.

St. Veit a. d. Sawe, 2. u. 3. XII.: »Ein Mann mit Grundsätzen« ×; 6.—7. XII.: »Prinzessin Sissys«.

Littai, 2. u. 3. XII.: »Donauhüter« ×; 6.—7. XII.: »Juli«.

Velden, 1.—3. XII.: »Akrobat Schön« ×; 4.—7. XII.: »Die Leuchten der Sterne« ×;

Münz, 2. u. 3. XII.: »Beccacecio« ×; 6. und 7. XII.: »Venus vor Gericht«.

Schwarzenbach, 2. u. 3. XII.: »Miers geht vor Ankere« ×; 6. u. 7. XII.: »Schloss Vogelöde«.

Eu jedem Film
die Deutsche Wochenschau

AMTLICHE BEKANNTMÄCHUNGEN

Ausgabe von Zuckerwaren als Weihnachtssondersetzung

In der 70. Zuteilungsperiode (11. XII. 1944—7. I. 1945) werden an alle Verbraucher von 0—18 Jahren einschließlich der in Gemeinschaftsverpflegungsseinrichtungen untergebrachten Kinder und Jugendlichen von 0—18 Jahren je 125 Gramm Zuckerwaren ausgegeben. Die Ausgabe der Zuckerwaren erfolgt an Inhaber von Lebensmittelgrundkarten (einschließlich der Voll- und Teilselbstversorger) auf den Abschnitt Z 3 derjenigen Grundkarten 70, welche mit dem Aufdruck Jgd., K., Klk. oder Kst. versehen sind. Die Gemeinschaftsverpflegungsseinrichtungen dagegen erhalten seitens der Ernährungsämter, Abt. B, bis längstens 10. XII. 1944 Berechtigungsscheine ausgestellt, auf Grund deren sie die Zuckerwaren beziehen können.

Da anlässlich dieser Zuckerwarenausgabe eine Vorbestellung nicht durchgeführt wird, haben die Verbraucher einschließlich der Gemeinschaftsverpflegungsseinrichtungen die Zuckerwaren bei dem gleichen Kleinverteiler oder Konditor zu beziehen, bei welchem sie die Zuckerwaren alljährlich der in der 68. Zuteilungsperiode erfolgten Ausgabe von je 100 Gramm bezogen haben. Die Kleinverteiler oder Konditoren müssen die von ihnen eingenommenen Abschnitte Z 3 der Grundkarten 70 mit dem Aufdruck Jgd., K., Klk. oder Kst. zu 100 Stück gebündelt, samt den allenfalls vereinbarten Berechtigungsscheinen bis längstens 15. I. 1945 den zuständigen Ernährungsämtern, Abt. B, zur Ausstellung von Empfangsberecheinigungen überreichen, welche sie sodann sofort an ihre Lieferanten zur Abdeckung der erhaltenen Vorratslieferungen weiterleiten haben.

Klagenfurt, den 26. November 1944.

Landesernährungsamt Kärnten.

Selbstwählferndienst

Mit 26. November 1944 um 8 Uhr wurde der Selbstwählferndienst in den Netzgruppen Krainburg und Velden, Oberkrain, aufgenommen. Von diesem Zeitpunkt an gelten für alle Amter und Fernsprechstellen der Oberkrain die im neuen amtlichen Fernsprechbuch auf der ersten Seite unter E angegebenen Richtlinien.

Arztlicher Sonntagsdienst

Krainburg:

Am 3. Dezember: Dr. Karl Petritsch, Veldeser Straße 14, Fernruf 179.

Sporocamo vsem žalostni ven, da nas je dne 29. novembra 1944, ob 23. ur, v 74. letu starosti za vedno zapustil naš vse ljubljeni in srčno dobrata ata, starci ata.

JOSEF SCHKULJ,
posestnik.

Odšli ste od nas — ali v naših srčnatih bivate še vedno med nami. Počivajte sladko, dragi ata! Bojte Vam ohranjen časten spomin! Na svidenje!

Prežganje, 18. novembra 1944.

Zaljuboča družina

in ostali sorodniki!

NAHLAVA

Globoko potri in v neizmerni žalosti naznajamo vsem sorodnikom in prijateljem, da nas je dne 10. novembra 1944, previden a tolažil svete vere, za vedno zapustil naš vse ljubljeni in srčno dobrata ata, starci ata.

JOSEF SCHKULJ,

posestnik.

Sporocamo vsem žalostni ven, da nas je dne 29. novembra 1944, ob 23. ur, v 74. letu starosti za vedno zapustil naša dobra mama, starca mama, teta, gospa HERMINA JENKO r. STEINER, vdova po sedlarju v Krainburgu.

Pogreb je bil v petek, 1. decembra popoldne iz hiše žalosti, Schillerstraße 7, na mestno pokopališče v Krainburgu.

Krainburg, 1. decembra 1944.

Zaljuboča družina Jenko

in Matek.

Zaljuboča oznanjamo, da nam je umrla naša dobra mama, starca mama, sestra, teta, gospa MARIA REPE roj. BREGANT,

15. nov. 1944., v 78. letu starosti.

Pokopali smo jo 18. nov. 1944.

— — —

Obenem izkrena zahvala darovalcem vencev in cvetja in vsem, kateri so jo spremiali na njeni zadnji poti.

Aßling, Lengenfeld, Meistern

Ljubljana, 2. decembra 1944.

Zaljuboči: Felix, Johanna, Viktor,

Marie, Paul, Anna, Josip;

vnučki, vnukinja in ost. sorodstvo.

MALI OGLAS

SLUZBO DOB

Prevajalca za nemški in slovenski jezik 18c uredništvo »Karawanken Bote«. Pisocene ponudbe se najavljajo na: NS-Gauverlag, und Druckerei Kärnten G.